

Інформація щодо співпраці вірусологічної референс-лабораторії ЦГЗ МОЗ з Інститутом тропічної медицини імені Бернхарда Нохта

Протягом попередніх років співпраці проект мав назву «Підвищення біобезпеки шляхом покращання діагностики та проведення серомоніторингу щодо Крим-Конго геморагічної гарячки серед здорових осіб в Україні, 2016 – 2019 роки», який потім було розширено шляхом додавання збудника хантавірусної інфекції ("Increasing Biosecurity and Biosafety by improvements in diagnostics and seroprevalence surveys of Crimean-Congo Haemorrhagic Fever (CCHF) and Hanta Virus (HTNV) in Ukraine 2020-2022").

Отже, попередній проект передбачав вивчення розповсюдженості збудника Крим-Конго геморагічної гарячки серед здорових осіб в Україні. В рамках проекту відібрано близько 3500 зразків сироваток від здорових осіб, що мешкають на території 25 областей, тестування яких триває і сьогодні. А тому німецькою стороною було прийнято рішення про продовження співпраці, а також додалось тестування зазначених зразків з метою визначення збудника хантавірусної інфекції.

Під час виконання проекту фахівці провідної в Німеччині установи, де розташована одна з 4-х лабораторій Німеччини рівня BSL-4, та на базі якої функціонує Центр, що співробітничав з ВООЗ з питань лабораторної діагностики арбовірусних і геморагічних гарячок, та Референс-центр Німеччини для імпортованих паразитарних та вірусних інфекцій, відвідували вірусологічну референс-лабораторію з метою проведення навчань та тренінгів (двічі на рік). Результатом є видані трьом лікарям-вірусологам вірусологічної лабораторії ЦГЗ МОЗ сертифікати про проходження відповідної підготовки щодо визначення високопатогенних вірусів, зокрема Крим-Конго, Ебола, Зіка, Денге, Західного Нілу, Чикунгунья, кліщового енцефаліту та інших збудників із використанням сучасних методів діагностування, включаючи метод полімеразної ланцюгової реакції, імуноферментного, імунофлюоресцентного методу та імуноблоту.

Крім візитів німецьких колег, за рахунок фінансування в рамках проекту, здійснено візити до Інституту тропічної медицини з метою вивчення сучасних методик та участі в семінарах, які проводились на базі інституту під час проходження підготовки.

За рахунок фінансування вказаного проекту німецькою стороною закуповувалися та поставлялися до вірусологічної лабораторії нашої установи тест-системи з метою лабораторної діагностики в Україні різними методами таких особливо небезпечних вірусних інфекцій, як:

- Крим-Конго геморагічна гарячка (ПЛР, ELISA, імунофлюоресцентний аналіз);
- Ебола (ПЛР);

- хантавірусна інфекція (імуноблот, ELISA, імуофлюоресцентний аналіз);
- Денге (ELISA, імуофлюоресцентний аналіз, імуохроматографічний аналіз);
- Чикунгунья (ELISA, імуофлюоресцентний аналіз, імуоблот);
- гарячка Західного Нілу (ELISA, імуофлюоресцентний аналіз);
- кліщового енцефаліту (ELISA, імуофлюоресцентний аналіз).

Отже, за результатами співпраці тепер в Україні існує можливість підтвердження випадків зазначених інфекційних захворювань на сучасному світовому рівні.

В рамках фінансування проекту німецькою стороною було закуплено необхідні витратні матеріали для вірусологічної лабораторії на суму 4000 ЄВРО: 3000 ЄВРО у 2016 році і 1000 ЄВРО у 2017-2018 році, 6000 ЄВРО – 2021 році, а також кріосудини на 2,0 мл; рукавички нитрилові; халати одноразові лабораторні 3-х кольорів, стрічки індикаторні для автоклавів; піпетки серологічні, флакони типу "епендорф", дезінфікуючий засіб для обробки поверхонь, дезінфікуючий засіб для обробки рук; набір для екстракції нуклеїнових кислот на 250 зразків; накінечники для дозаторів на 200 мкл та 1000 мкл та інше.

В рамках проекту вірусологічна референс-лабораторія ЦГЗ МОЗ пройшла раунд зовнішнього незалежного оцінювання якості досліджень. А саме отримано та досліджено двома методами (ПЛР та імуофлюоресцентним) 4 кодованих зразки сироваток крові з метою визначення наявності збудника Крим-Конго геморагічної гарячки, а також визначення діагностичних титрів антитіл у кодованих сироватках. Вирішення контрольних задач, виданих Інститутом тропічної медицини з метою оцінки якості досліджень щодо збудника Крим-Конго геморагічної гарячки, виявилось успішним - у 100 % результати визначено правильно.

Слід зазначити, що в рамках фінансування Міністерством закордонних справ Німеччини вказаного проекту, відбувається вивчення англійської мови (2 рази на тиждень, з березня 2018 по грудень 2018) фахівцями вірусологічної референс-лабораторії (4 особи: 3 лікарі-вірусологи та 1- лаборант), а також одного епідеміолога з питань епідагляду за ОНІ.

Отже, в рамках фінансування проекту існує можливість:

- постановки діагнозу шляхом визначення етіологічного фактору щодо актуальних для України особливо небезпечних інфекцій, що дозволило покращити реєстрацію геморагічних гарячок в Україні; лабораторно підтверджено випадки гарячки Західного Нілу, гарячки з нирковим синдромом (хантавірусна інфекція); гарячка Денге; гарячка Чикунгунья;
- проведення серомоніторингових досліджень з метою вивчення розповсюдження збудника Крим-Конго геморагічної гарячки та хантавірусної інфекції серед здорових осіб на території України;

- участі у тренінгах на базі провідної установи щодо лабораторної діагностики особливо небезпечних вірусних інфекцій;
- участі у семінарах та інших заходах, присвячених питанням біобезпеки та біозахисту, які проходять на території Німеччини.